

TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VOOR HET ONTWERP-AFVALSTOFFENPLAN
PROVINCIE NOORD-HOLLAND 1989-1994

22 november 1988
146-93

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport voor het ontwerp-afvalstoffenplan
Provincie Noord-Holland 1989-1994 / Commissie voor de milieu-effectrapportage.-
Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-019-2

SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.4](492.62)

Trefw.: milieu-effectrapportage; Noord-Holland / afvalstoffen; Noord-Holland

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van de Provincie Noord-Holland,
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk

onderwerp

Toetsingsadvies MER Ontwerp-
afvalstoffenplan 1989-1994

U880-88/Re/ts/146-92

utrecht,

22 november 1988

Hierbij bied ik U het advies aan van de Commissie voor de milieu-effectrapportage over het milieu-effectrapport voor de ontwerp-afvalstoffenplannen Noord-Holland 1989-1994. Dit advies, uitgebracht overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm), is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de daartoe ingestelde werkgroep van de Commissie onder voorzitterschap van ondergetekende. Het omvat de toetsing van het MER in de vorm van opmerkingen en aandachtspunten, die zijn bijeengebracht overeenkomstig de onderwerpen die volgens de Wabm en de op 1 maart 1988 door U vastgestelde richtlijnen in het MER behandeld moeten worden.

De Commissie heeft veel waardering voor de gerichtheid van de ontwerp-plannen op de belangrijkste bestuurlijke hoofdpunten: de door de provincie te nemen strategische beslissingen. Voor het realiseren van deze beslissingen is terecht gekozen voor een partnership-benadering.

Uit het advies komt naar voren dat het MER weinig is toegespitst op het voorgenomen beleid, maar toch een schat aan informatie bevat over de milieu-aspecten met betrekking tot de beide ontwerp-afvalstoffenplannen.

In de ontwerp-plannen wordt echter niet aan het MER gerefereerd. De Commissie heeft de indruk dat milieu-effectrapport en ontwerp-plannen los van elkaar zijn opgesteld: er is blijkbaar te weinig wisselwerking geweest tussen de opstellers van het MER en van de ontwerp-plannen.

Daarmee is de kans gemist het milieu reeds in dit stadium op volwaardige wijze te betrekken in het planproces zoals bedoeld in de wettelijke m.e.r.-regeling. Uit het gebrek aan afstemming kan ook verklaard worden dat de ontwerp-plannen en het MER aan verschillende belangrijke vragen nog onvoldoende aandacht besteden.

Het gaat daarbij om zaken zoals:

- een vergelijking van de milieugevolgen van de verschillende verwerkingsmogelijkheden;
- de mogelijke gevolgen voor bodem en grondwater;
- beschrijvingen van locaties en installaties;
- de uitvoerbaarheid van de plannen;
- de handhaving van het milieubeleid;

- de ontwikkelingen na de planperiode;
- de invloed van onzekerheden;
- de logistiek en in het bijzonder de verkeersstromen;
- de kosten van afvalverwerking en het rendement van mogelijke milieu-maatregelen.

De Commissie is van mening dat in deze tekortkomingen kan worden voorzien door het verstrekken van aanvullende informatie. Dat kan gebeuren door het opnemen van een uitgebreide motivering bij de besluiten over de ontwerp-plannen. Een andere mogelijkheid is het uitbrengen van een aparte aanvulling. Met het oog op de hiervoor reeds genoemde gewogen inbreng van het milieu in de besluitvorming en gelet op de indruk dat de ontwerp-plannen en het MER te haastig zijn afgerond en onvoldoende op elkaar zijn afgestemd, geniet het uitbrengen van een aparte aanvulling de voorkeur van de Commissie.

Gezien de door de Provincie nagestreefde partnership-benadering is het te overwegen om over zo'n aanvulling ook overleg en een inspraak- en adviesmogelijkheid te organiseren.

Tijdens het informele overleg tussen U (als bevoegd gezag) en de Commissie over een concept voor dit advies is gebleken, dat U geneigd bent tot het uitbrengen van een aanvullende milieu-paragraaf, die zal worden toegevoegd aan de voordracht voor het vaststellen van de plannen door Provinciale Staten. De insprekers en ook de Commissie voor de milieu-effectrapportage krijgen dan nog de gelegenheid te reageren op deze milieu-paragraaf. De Commissie is bereid haar oordeel aan U uit te brengen over deze milieu-paragraaf.

In dit verband wil de Commissie benadrukken dat het niet gaat om het opstellen van een nog dikker milieu-effectrapport, maar om het verstrekken van de meest wezenlijke, op de beslissingen in de ontwerp-plannen toegesneden informatie.

De afvalstoffenplannen bestrijken een periode van vijf jaar. De Commissie geeft in overweging om in aanvulling op deze beleidsplannen jaarlijks een voortschrijdend meerjaren-uitvoeringsprogramma op te stellen. Zo'n planfiguur is ook voorzien in het toekomstige hoofdstuk over plannen in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

De Commissie heeft met instemming vernomen, dat inmiddels is besloten om jaarlijks een werkprogramma uit te brengen en dat daarin ook de overbruggingsperiode tussen de huidige situatie en de latere plansituatie zal worden uitgewerkt.

De Commissie zal gaarne vernemen op welke wijze U gebruik wilt maken van haar advies.

ir. K.H. Veldhuis,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
ontwerp-Afvalstoffenplan Noord-Holland
1989-1994
voor deze:

dr. H. Cohen
voorzitter Commissie voor de m.e.r.

TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VOOR HET ONTWERP-AFVALSTOFFENPLAN NOORD-HOLLAND
1989-1994

Advies op grond van artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport voor het ontwerp-Afvalstoffenplan Noord-Holland 1989-1994.

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De werkgroep m.e.r. ontwerp-Afvalstoffenplan Noord-Holland 1989-1994.

De secretaris,
Ir. R. Rense,
voor deze:

Drs. J.J. Scholten,
secretaris van de
Commissie m.e.r.

De voorzitter,
Ir. K.H. Veldhuis,
voor deze:

Dr. H. Cohen,
voorzitter van de
Commissie m.e.r.

Utrecht, 22 november 1988

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz.</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSADVIES	2
3. ALGEMENE INDRUK	4
4. TOETSING VAN HET MER AAN DE WETTELIJKE EISEN EN DE RICHTLIJNEN	6
4.1 Toelichting	6
4.2 De inleiding (hoofdstuk 1 van het MER)	6
4.3 De samenvatting (hoofdstuk 2 van het MER)	6
4.4 Doel van het provinciale afvalstoffenbeleid en overzicht van de huidige situatie (hoofdstuk 3 van het MER)	7
4.5 Beschrijving van de bouwstenen en de alternatieven (hoofdstuk 4 van het MER)	9
4.5.1 Beschrijving bouwstenen met emissies	9
4.5.2 Beschrijving van de alternatieven	11
4.6 Te nemen en eerder genomen besluiten (hoofdstuk 5 van het MER)	14
4.7 De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu (hoofdstuk 6 van het MER)	15
4.8 Gevolgen voor het milieu (hoofdstuk 7 van het MER)	17
4.9 Vergelijking van het voorgenomen beleid met het nulalternatief en het meest-milieuvriendelijke alternatief (hoofdstuk 8 van het MER)	18
4.10 Leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 9 van het MER)	19

BIJLAGEN

1. Bekendmaking van de aanvang van de inspraak- en toetsingsprocedure op 18 augustus 1988 in de Staatscourant nr. 159.
2. Brief van Provinciaal Bestuur van Noord-Holland (kenmerk: 2B/204) d.d. 12 juli 1988, aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met verzoek om advies.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.
5. Opmerkingen over details.

1. INLEIDING

Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland heeft ontwerp-plannen opgesteld ter verwijdering van huishoudelijk afval c.a. en ter verwijdering van bouw- en sloopafval voor de periode 1989-1994 in Noord-Holland. Voor de besluitvorming daarover is een milieu-effectrapport (MER) gemaakt.

De ontwerp-plannen en het MER zijn op 18 augustus bekend gemaakt in de Staatscourant en in enkele dagbladen en op 22 augustus 1988 ter inzage gelegd (zie bijlage 1).

Het MER en de ontwerp-plannen zijn op 16 augustus 1988 toegezonden aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage, die daarmee in de gelegenheid werd gesteld advies uit te brengen over het MER (conform artikel 4lz van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne) (zie bijlage 2).

Het advies heeft betrekking op:

- het niet voldoen aan de in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) gestelde regels voor de inhoud van het milieu-effectrapport (artikel 4lj en 4lk van de Wabm) mede gelet op de door het bevoegd gezag gegeven richtlijnen voor het MER,
- dan wel op onjuistheden in het rapport (artikel 4lw, tweede lid van de Wabm).

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. Deze werkgroep heeft ook het advies voor de richtlijnen voor het MER opgesteld. Dat werd op 9 oktober 1987 uitgebracht. De huidige samenstelling van de werkgroep is vermeld in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies aangeduid met "de Commissie". De Commissie vergaderde op 28 september, 20 oktober, 8 en 21 november 1988. In de laatste vergadering werd het onderhavige advies vastgesteld. Op verzoek van de Commissie vond op 8 november een gedachtenwisseling plaats met het bevoegd gezag, dat tevens initiatiefnemer is. Dit gebeurde aan de hand van een concept van het advies.

In overeenstemming met het gestelde in artikel 4lz, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie alle ontvangen bezwaarschriften, commentaren, adviezen en opmerkingen in beschouwing genomen (zie bijlage 4). Voor zover deze reacties betrekking hebben op het onderwerp van de milieu-effectrapportage werden zij in het toetsingsadvies verwerkt. Waar dit voor specifieke punten het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reacties verwezen.

De Commissie heeft bij verwijzing naar de inspraakreacties alleen bedoeld te refereren aan het betrokken onderdeel van die reacties. Een verwijzing slaat derhalve niet op de integrale tekst van een reactie. Sommige verwijzingen zijn aangegeven als ondersteuning van de mening van de Commissie, terwijl andere verwijzingen onderwerpen aanroeren die hun oorsprong hebben in de inspraak.

De opmerkingen van de Commissie over details zijn gebundeld in bijlage 5.

2. SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSADVIES

De Commissie voor de milieu-effectrapportage heeft veel waardering voor de kernachtige uitwerking van de ontwerp-afvalstoffenplannen van Noord-Holland in strategische beslissingen.

De Commissie heeft het voor deze ontwerp-plannen opgestelde milieu-effectrapport (MER) getoetst aan de eisen van de Wet algemene bepalingen milieu-hygiëne en aan eerder door de provincie vastgestelde richtlijnen. De Commissie is van mening, dat het MER wel een schat aan informatie bevat over de milieu-aspecten, maar dat deze informatie te weinig is gericht op onderbouwing in het beleid. Er is blijkbaar te weinig wisselwerking geweest tussen de opstellers van de plannen en van het MER.

Voor verschillende in de ontwerp-plannen opgenomen activiteiten zal te zijner tijd ook een MER moeten worden opgesteld. Er is echter niet aangegeven om welke activiteiten het gaat en hoe de afstemming van de MER's op uitvoeringsniveau op dit MER op beleidsniveau zal worden ingevuld.

De Commissie stelt voor om naast de plannen jaarlijks een uitvoeringsprogramma op te stellen.

Voor verschillende afvalstoffencategorieën die wel in de ontwerp-plannen aan de orde komen, ontbreken uitwerkingen in het MER.

Bij de beschrijving van het doel en de probleemstelling is aandacht gemist voor de betekenis van de vele onzekerheden rond de afvalstoffenproblematiek en in het bijzonder rond de prognoses voor de hoeveelheden, de verwerkingsmogelijkheden en de afzet van restproducten.

In het MER zijn de verschillende bouwstenen voor de uitvoering van het afvalstoffenbeleid beschreven. Wat betreft transport en meer in het bijzonder de logistiek rond de afvalstoffenverwerking leven bij de Commissie nog vele vragen. Er is onvoldoende inzicht in de verkeersstromen en de gevolgen daarvan voor de infrastructuur en het milieu. De vraag rijst welk belang aan dit aspect wordt gehecht bij de planvorming.

De uitwerking van het voorgenomen beleid heeft een globaal karakter. Er wordt geen informatie verstrekt over concrete installaties en mogelijke locaties, terwijl daarover wel meer bekend is.

De rol van particuliere verwerkers is vooral bij bouw- en sloopafval groot. Toch wordt niet duidelijk gemaakt welke rol voor deze particulieren is weggelegd.

In de ontwerp-plannen wordt het belang van een calamiteiten-regeling wel genoemd, maar nog weinig uitgewerkt.

Een belangrijk positief element in de plannen vormt het gescheiden inzamelen van een aanzienlijk deel van het groente- fruit en tuinafval (GFT), de compostering daarvan en de afzet van de compost. Het mogelijke tempo van realisering daarvan krijgt nog weinig aandacht. De verwachtingen in de plannen hierover lijken optimistisch.

De keuze voor één of meer afvalverwerkingsinstallaties in Noord-Holland is van groot belang en legt de afvalverwerkingsstructuur voor een lange periode vast. Het is niet duidelijk in hoeverre milieu-overwegingen bij deze keuze een rol hebben gespeeld.

De aspecten handhaving en nazorg bij stortplaatsen zijn nog niet uitgewerkt.

In de beschrijving van de te nemen en reeds genomen besluiten is een verdere uitwerking wenselijk van de bindendheid van de besluiten naar lagere overheidsorganen en naar particulieren.

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu is anders gestructureerd dan de beschrijving van de milieu-gevolgen, waardoor veel gegevens nauwelijks worden gebruikt. De beschrijvingen zijn algemeen en niet toegespitst op de locaties voor de huidige en toekomstige installaties of op de kwetsbaarheid van gebieden. De verschillende aspecten van de bestaande toestand worden onevenwichtig beschreven. Er gaat relatief veel aandacht naar "lucht" en weinig naar "water en bodem".

De beschrijving van de gevolgen voor het milieu vormt de kern van het MER en bevat veel gegevens over emissies en immissies. De uitwerking daarvan naar werkelijk optredende effecten ontbreekt echter veelal. In de beschrijvingen wordt de indruk gewekt dat stortplaatsen goed voldoen, terwijl toch wordt gekozen voor verbranden. De argumenten voor deze keuze ontbreken nog in het MER.

De Commissie kan instemmen met de uitwerking van het meest-milieuvriendelijke alternatief en met de gehanteerde methodiek voor het vergelijken van het voorgenomen beleid en de alternatieven in drie tabellen. Van veel belang is de constatering dat het voorgenomen beleid in deze tabellen minder goed naar voren komt. Verder blijkt bij de toetsing aan de doelstellingen het meest milieu-vriendelijke alternatief het beste te scoren, terwijl toch niet voor dit alternatief wordt gekozen.

De Commissie heeft Gedeputeerde Staten voorgesteld om een aanvulling op het MER op te stellen. Daarin kan alsnog worden ingegaan op de onderdelen waarvoor tekortkomingen zijn geconstateerd en kan een betere afstemming tussen de milieu-aspecten en de plannen worden gerealiseerd. Een dergelijke aanvullende milieuparagraaf zou moeten worden uitgebracht voor de behandeling van de afvalstoffenplannen in Provinciale Staten. De insprekers en de Commissie voor de milieu-effectrapportage dienen voor de behandeling nog de gelegenheid te krijgen tot het geven van een nieuwe reactie.

3. ALGEMENE INDRUK

De ontwerp-plannen zijn toegespitst op de bestuurlijke hoofdpunten voor de provincie, de zogenaamde strategische beslissingen. De Commissie heeft veel waardering voor deze kernachtige benadering. Het is echter te betreuren dat de inhoud van het MER niet is gericht op het onderbouwen van deze beslissingen.

Het MER en de bijbehorende bijlagen bevatten een schat aan informatie over de milieu-aspecten met betrekking tot de beide ontwerp-afvalstoffenplannen. De presentatie van deze informatie is weliswaar redelijk overzichtelijk, maar slecht afgestemd op de inhoud van de ontwerp-plannen, onevenwichtig in omvang en met veel onvolkomenheden.

Wat opvalt is dat in geen van beide ontwerp-plannen wordt gerefereerd aan het MER. Dat geeft de indruk dat MER en ontwerp-plannen los van elkaar zijn opgesteld en dit roept de vraag op in hoeverre de inhoud van het MER nog zal kunnen doorwerken naar de inhoud van de plannen. Wat betreft dit "langs elkaar heen werken" is illustratief, dat waar in het MER de inhoud van de ontwerp-plannen wordt aangehaald, dit doorgaans niet correct gebeurt.

In verschillende inspraakreacties is de vraag gesteld wat de zin is van dit MER[1].

De Commissie wil nog eens benadrukken dat bij het opstellen van een MER voor een beleidsplan een goede wisselwerking tussen de opstellers van het plan en van het MER een vereiste is voor een vruchtbare samenwerking. In dit geval heeft het daaraan kennelijk ontbroken.

De Commissie heeft vele wensen voor aanvullende informatie. Het gaat de Commissie daarbij vooral om het toespitsen van de inhoud van het MER op de in de plannen te nemen besluiten. De nadruk moet daarbij niet liggen op het streven naar volledigheid en detaillering, maar op juiste selectie en comprimering ter onderbouwing van de besluitvorming.

Het betreft hier een MER op beleidsplanniveau. Dat betekent enerzijds dat de inhoud moet worden toegespitst op de beleidsmatige hoofdlijnen en wat betreft het uitvoeringsniveau kan worden beperkt tot de hoofdzaken. Voor veel van de in de plannen beschreven activiteiten is of wordt nog een MER op uitvoeringsniveau opgesteld, o.a. voor:

- uitbreiding stortplaats Velsen
- uitbreiding stortplaats Nauerna
- uitbreiding stortplaats Heiloo
- AVI-West Amsterdam.

Noch in de ontwerp-plannen, noch in het MER is aangegeven hoe het Provinciaal Bestuur zich de afstemming tussen deze verschillende milieu-effectrapporten en de betrokken besluiten voorstelt.

1 Bijlage 4, inspraakreacties nrs. 21, 26, 49 en 104.

Hoewel het een MER op beleidsplanniveau betreft, was het mogelijk geweest de strategische keuzes van verwerkingscombinaties concreter uit te werken naar het aantal voorzieningen en naar hun capaciteit. De verschillende verwerkingsmogelijkheden en -locaties zoals hiervoor aangege-uid zijn al voor een groot deel bekend en hadden kunnen worden beschreven (zie de richtlijnen, pag. 4 en 14, par. 6.). De criteria en randvoorwaarden voor besluiten over deze en over toekomstige installaties en locaties zijn in het MER slechts gedeeltelijk beschreven. Nu is een discussie op beleidsplanniveau daarover in feite niet goed te voeren, waardoor te verwachten is, dat bij de uitvoering toch weer een brede discussie zal ontstaan.

De Commissie heeft verder de indruk dat ontwerp-plannen en MER een te optimistisch beeld geven van de huidige situatie en van de uitvoerbaarheid van het geplande beleid. De milieuproblemen die zich nu voordoen bij het hergebruik, storten en verbranden van afval komen onvoldoende uit de verf. Wat betreft de strategische beslissingen in de ontwerp-plannen is er onvoldoende aandacht voor de te voorziene problemen bij de uitvoering. Het lijkt zeer de vraag of de organisatorische vormgeving door de samenwerkingsverbanden en de operationele beslissingen van de gemeenten volgens de aangegeven tijdplanning zullen verlopen. Er is daarbij onvoldoende aandacht voor de teleurstellende uitvoering van de vorige afvalstoffenplannen, die wel in evaluaties wordt beschreven. Een manco daarbij is ook de geringe aandacht voor de acceptatie en uitvoerbaarheid door de burgers, die vooral van belang zijn bij gescheiden inzamelen en preventie.

De Commissie wil in overweging geven om deze aspecten verder uit te werken in jaarlijks uit te brengen uitvoeringsprogramma's.

Van groot belang voor de realiseerbaarheid is ook de kostenstructuur. Uit veel inspraakreacties blijkt dat juist op dit punt nog vele vragen leven bij gemeenten en gewesten en dat meer inzicht in de kostenstructuur nodig is om een constructieve samenwerking en eensgezindheid van de betrokken overheden te bereiken^[2]. Beide aspecten zijn van belang voor het verkrijgen van voldoende maatschappelijk draagvlak voor de plannen.

De Commissie ziet als een mogelijkheid om de afstemming van de plannen op de inhoud van het MER te verbeteren, de motivering die volgens art. 41 ak van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne bij het besluit over de plannen moet worden gegeven. Daarin moet op de inhoud van het MER worden ingegaan. Een andere, ingrijpendere mogelijkheid is gelegen in het uitbrengen van een aanvulling op de ontwerp-plannen en het MER.

2 Bijlage 4, inspraakreacties nrs. 3, 9, 17, 19, 23, 25, 41, 44, 45, 49, 73 en 85.

4. TOETSING VAN HET MER AAN DE WETTELIJKE EISEN EN DE RICHTLIJNEN

4.1 Toelichting

De toetsing is uitgevoerd per hoofdstuk van het MER. Daarbij is aan het begin van de paragrafen steeds de omschrijving voor de inhoud van het betreffende onderdeel weergegeven volgens artikel 41 j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

4.2 De Inleiding (hoofdstuk 1 van het MER)

De afstemming tussen MER op beleidsplanniveau en op uitvoeringsniveau wordt hier wel aangestipt, maar helaas niet uitgewerkt. Hier had concreet moeten worden aangegeven hoe de afstemming wordt ingevuld en om welke milieu-effectrapporten op uitvoeringsniveau het gaat.

De relatie tussen het MER en de ontwerp-afvalstoffenplannen wordt niet beschreven.

4.3 De samenvatting (hoofdstuk 2 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven (Wabm art. 41j, lid 1, onder h)

De Commissie meent dat een goede samenvatting van groot belang is voor de toepassing van het MER. De samenvatting in het MER voldoet echter niet aan de in de Wabm daarvoor aangegeven criteria.

Er is in het MER gekozen is voor een selectieve samenvatting. Daarbij is echter niet aangegeven op welke criteria is geselecteerd. In de samenvatting ontbreken nu de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, de gevolgen voor het milieu en de leemten in kennis en informatie. Deze onderdelen zijn echter binnen een MER van essentieel belang.

Het lijkt logisch om te verwachten dat eerst de huidige afvalverwerking en het voorgenomen beleid worden beschreven en pas daarna de alternatieven. In de samenvatting zijn deze onderdelen echter door elkaar beschreven. Waar in paragraaf 2.4 het voorgenomen beleid wordt beschreven, gebeurt dat niet precies. De beleidsuitgangspunten zijn anders geformuleerd dan in de ontwerp-plannen en de strategische beslissingen worden beleidsvoornemens genoemd en maar gedeeltelijk vermeld. Over het ontwerp-plan bouw- en slooafval is in de samenvatting alleen vermeld, dat niet te hergebruiken afval zal worden gestort.

Er ontbreekt een beschrijving van de categorieën afvalstoffen waarop het MER en de plannen betrekking hebben.

Verder is in de samenvatting zonder verdere vermelding uitgegaan van het gemiddelde van de in de ontwerpplannen gehanteerde maximum en minimum scenario's voor de hoeveelheid afvalstoffen. Er ontstaat nu door de cijfers bij de alternatieven (in tabel 1) een schijn van nauwkeurigheid, terwijl alleen de echt grote verschillen relevant zijn.

Het is merkwaardig dat de beschrijving van het nulalternatief in de samenvatting uitgebreider is dan in het eigenlijke milieu-effectrapport.

De tabellen 2.7 tot en met 2.11, waarin de alternatieven worden vergeleken, zijn slecht verzorgd en niet voorzien van een toelichting. De vraag rijst of de vergelijking van de alternatieven met de beleidsdoelstellingen van het afvalstoffenplan in tabel 2.7 wel correct is uitgevoerd. Hoe is het te verklaren dat het voorgenomen beleid niet goed voldoet aan de aangehaalde doelstellingen?

In het overzicht van emissies (tabel 2.8) is onduidelijk hoe de emissie van zware metalen naar bodem/grondwater plaatsvindt. Er wordt te weinig gezegd over de emissies van stortgas ("onbekend"), stof bij puinbrekers ("onbekend") en de lozingen op het oppervlaktewater ("minder dan bij het nul-alternatief"). Koelwater wordt niet genoemd. Voor de emissie naar lucht worden andere eenheden gehanteerd dan naar water/bodem.

Het overzicht van de immissies in tabel 2.9 is in de gepresenteerde vorm niet te gebruiken zonder verdere informatie. Wat betekenen de gepresenteerde getallen, hoe is de verhouding tot grenswaarden en de bestaande situatie?

Als gevolg van deze tekortkomingen in genoemde tabellen is het niet goed mogelijk om de vergelijking van de alternatieven op juistheid te beoordelen, terwijl dit toch een zeer belangrijk onderdeel van het MER vormt.

4.4 Doel van het provinciale afvalstoffenbeleid en overzicht van de huidige situatie (hoofdstuk 3 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd (Wabm art. 41 j, lid 1, onder a)

De omschrijvingen van probleemstelling en doel (par. 3.1) zijn erg beknopt en niet voldoende consistent met die in de ontwerpplannen. In dit hoofdstuk zou duidelijker moeten worden aangegeven hoe de besluitvorming over de verschillende afvalstoffencategorieën verloopt, waarvoor overigens ook kan worden verwezen naar passages in het ontwerpplan huishoudelijke afvalstoffen (par. 4.6: overige afvalstoffen).

In het MER worden verschillende afvalstoffencategorieën buiten beschouwing gelaten, dan wel slechts zijdelings behandeld. Buiten beschouwing zijn gelaten afvalgips, plantsoenafval, hoogovenslakken, shredderafval en verbrandingsresten van kolengestookte installaties,

terwijl klein chemisch afval, agrarisch afval, productie- en procesafval, ziekenhuis- en proefdierafval, verbrandingsresten van AVI's, veeg-, markt- en drijfafval en verontreinigde grond alleen zijdelings aan de orde komen (par. 3.2.2). Ook al zijn ze in de plannen maar marginaal behandeld, toch zijn er wel degelijk wezenlijke milieu-gevolgen in het geding bij nagenoeg al deze categorieën. Het betreft soms ook grote hoeveelheden!

Wat hier in het MER, maar in wezen in de beide ontwerp-plannen, sterk wordt gemist, is een beschouwing over de onzekerheden rond de afvalverwerking en over de uitvoerbaarheid van het voorgenomen beleid. Hetzelfde geldt voor de handhaving, die in het ontwerp-plan bouw- en sloopafval overigens wel aandacht krijgt. Doordat deze aspecten niet als zodanig in de ontwerp-plannen zichtbaar zijn gemaakt, ontbreekt ook inzicht in de gevolgen hiervan voor de mogelijke omvang van de milieugevolgen.

In tabel 3.3 wordt een schatting gegeven van de in 1987 in Noord-Holland vrijgekomen hoeveelheden afvalstoffen per samenwerkingsgebied. Er zijn van samenwerkingsgebied tot samenwerkingsgebied grote verschillen in de verhoudingen voor de verschillende afvalstoffen-categorieën. Deze verschillen worden niet toegelicht. Dit roept de vraag op in hoeverre deze belangrijke tabel betrouwbaar is. De tabel zou aan waarde winnen, indien per samenwerkingsgebied ook het aantal inwoners of huishoudens en de afvalproductie per inwoner werd vermeld.

Voor de prognose van de afvalproductie worden in het ontwerp-plan een minimum- en een maximum-scenario gehanteerd (tabel onderaan pagina 3.7). De keuze van de gehanteerde groeipercentages is nauwelijks onderbouwd. De recent waargenomen groei wordt niet oorzakelijk verklaard. Er wordt niet vergeleken met landelijke of in andere provincies gehanteerde cijfers.

Tegen deze achtergrond zou een beschouwing over de onzekerheden met betrekking tot de hoeveelheden te verwerken afvalstoffen op zijn plaats zijn in de ontwerp-plannen en het MER.

De indeling in samenwerkingsgebieden is in het ontwerp-PAP-2 voor verschillende gemeenten afwijkend ten opzichte van PAP-1. De Commissie heeft de concrete argumenten voor het kiezen van deze nieuwe grenzen gemist. In verschillende inspraakreacties worden andere grenzen voorgesteld[3].

3 Zie Bijlage 4, inspraakreacties nrs.: 41 en 75.

4.5 Beschrijving van de bouwstenen en de alternatieven (hoofdstuk 4 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen (Wabm art. 41 j, lid 1, onder b)

Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (Wabm art. 41j, lid 3)

4.5.1 Beschrijving bouwstenen met emissies (par. 4.2)

In deze paragraaf van het MER komen de volgende bouwstenen aan de orde:

- preventie
- scheiding
- transport
- be-/verwerking
- storten

De Commissie heeft met name over de bouwstenen transport en be-/verwerking vragen.

Wat betreft preventie zij echter nog opgemerkt, dat in het licht van de recent verschenen rijksnota over afvalpreventie kan worden bezien of de beschrijving van deze bouwsteen moet worden aangepast en of op dit punt heroverweging in de ontwerp-plannen nodig is.

Transport

Het transport, en meer algemeen geformuleerd de logistiek van de afvalstoffenbehandeling, wordt summier behandeld.

Zo wordt er geen inzicht gegeven in de omvang van de verkeersstromen die bij de verschillende alternatieven zullen ontstaan.

Daardoor blijft de problematiek van het oeverkruisend afvalverkeer en de daardoor misschien niet gegenereerde, maar toch zeer waarschijnlijk in problematiek verergerende verkeersknelpunten bij de tunnels onder het Noordzee-kanaal onbesproken.

Dit gebrek aan informatie belemmert de mogelijkheden tot afweging van de onderzochte alternatieven.

In de ontwerp-plannen of het MER had uiteengezet kunnen worden welke invloed de logistiek heeft op de planvorming en welk belang aan dit aspect wordt gehecht.

Het gebrek aan informatie omtrent de logistiek is ook in andere sectoren van de studie van belang.

Zo wordt bij de lijst van later te nemen besluiten (pag. 5.3) de besluitvorming rond de uitbreiding van bestaande en de aanleg van nieuwe lokaties voor overslag gemist.

Verder bestaat er geen inzicht in de noodzaak om voor de afvalstromen nieuwe infrastructuur aan te leggen, bijvoorbeeld voor de mogelijkerwijs noodzakelijke ontsluiting per schip of trein van de verwerkingsinstallaties.

Het MER besteedt geen aandacht aan alternatieven voor wegtransport. Transport per trein of schip ligt toch in Noord-Holland voor de hand, gezien de vele treinverbindingen, vaarwegen en de ligging van de bestaande overslagstations voor afvoer naar de VAM. In een inspraakreactie van de Federatie van Schippersbonden wordt hierop gewezen[4].

Ook in de kostenvergelijking (pag. 8.4) blijft het logistieke aspect vrijwel onbesproken. Het lijkt voorbarig om uitsluitend op grond van zeer globale indicaties omtrent de transportafstanden in kilometers toch een indicatieve waardering voor de verschillende alternatieven te geven. Er is dan immers geen rekening gehouden met de kosten van overslag bij de aanvoer van afval en eventueel bij de afvoer van restproducten.

Ten slotte lijkt, doch dit is niet geheel duidelijk, ook bij de bespreking van de Volksgezondheid en Veiligheid het probleem rond de logistiek slechts gedeeltelijk besproken (pag.7.29). Zo blijken onder het begrip risico slechts de begrippen "individuele risico's en groepsrisico's" te zijn begrepen; de risico's voor het milieu de zogenaamde "milieu-risico's" van een calamiteit komen niet in de definitie voor (zie Bijlage pag. B6.13).

Be-/verwerking (par. 4.1.5 en bijlage 4).

De beschrijvingen van de effecten op de bodem en het grondwater van de diverse be-/verwerkingsmethoden hebben nu geen functie in het MER. Het is gewenst dat een onderling vergelijkbaar beeld wordt gegeven van deze effecten, wil men een oordeel over de diverse bouwstenen kunnen geven.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Het effect van compost als diffuse verontreinigingsbron op de kwaliteit van het grondwater:

De verspreiding van mogelijke schadelijke stoffen bij het gebruik van compost wordt niet genoemd. Hoe verhoudt dit zich met de depositie van de luchtverontreiniging, die overigens wel wordt gekwantificeerd?

- Het effect van een vuilstort als puntbron op de bodem en het grondwater:

In het MER (pag. B4.48 - B4. 58) is aangegeven dat een bodemafscherming met o.a. folie de afdoende oplossing zou zijn voor de duur van de verontreinigingsfase van het stort. Het te storten materiaal zal echter minder uit huisvuil en meer uit geconcentreerde restproducten, zoals verbrandingsslakken, vliegassen en rookgas-residuën bestaan. De "normale" processen in een stort (de verzuringsfase en de methanogene fase) worden daardoor beïnvloed. Deze effecten zijn niet meebeoordeeld.

4.5.2 Beschrijving van de alternatieven

De beschrijving in het MER van het voorgenomen beleid is ontleend aan de ontwerp-plannen en uitgewerkt naar de verschillende bouwstenen. De interpretatie is soms nogal vrij. Terwijl verwacht zou kunnen worden, dat waar mogelijk wordt aangegeven om welke installaties en locaties het gaat, wordt deze informatie niet verstrekt. De beschrijvingen zijn daardoor te globaal en voegen niets toe aan de ontwerp-plannen. Wat hier- en in de ontwerp-plannen- ook gemist wordt, zijn beschrijvingen van te saneren stortplaatsen en van het opruimen van illegale situaties (zie ook hierna onder 4.6). Dit wordt wel gevraagd in de richtlijnen: pag. 8.

Binnen de plannen is niet duidelijk gemaakt welke rol is weggelegd voor particuliere verwerkers en in hoeverre door bedrijven zelf afvalstoffen kunnen worden verwerkt. Dit is een aspect dat in verschillende inspraakreacties wordt aangevoerd [5].

Particulieren spelen een belangrijke rol bij de operationalisering van het inzamelen en verwerken van glas en papier, compostering, bouw- en sloopafval en van andere soorten afval die parallel met het huishoudelijk afval worden behandeld. In het gehele PAP-2 wordt geen tot zeer weinig aandacht besteed aan de particuliere bedrijven bij de operationalisering van de strategische beslissingen van de provincie. Het zou voor de hand liggen, dat hier ook overleg met particulieren wordt genoemd en dat rekening wordt gehouden met bestaand overleg; dan wel, dat overleg met particulieren ook wordt geïnstitutionaliseerd. Ook in het MER komen die particulieren slechts gedeeltelijk aan de orde, alsof ze alleen een rol spelen bij bouw- en sloopafval. Dat doen ze echter ook bij glas, klein chemisch afval, papier, metaal en bij het verwerken van huishoudelijke afvalstoffen (zie bijvoorbeeld de reacties 29c, 28b en 28c van Schiphol, de VU en Icova). Hier is het controle- en handhavingsaspect van groot belang voor het bereiken van de gewenste milieukwaliteit.

Een ander punt is dat de activiteiten van particuliere verwerkers de samenstelling van het afval kunnen beïnvloeden. Van veel belang hierbij zijn de afzetmogelijkheden voor hergebruik, waarop de overheid invloed kan uitoefenen.

De beschrijving van de calamiteitenregeling is nog weinig uitgewerkt. Dit geeft de indruk dat de ernst van de situaties die bij calamiteiten kunnen ontstaan, wordt onderschat. Nergens is duidelijk in hoeverre met reserve-opslagcapaciteit voor dit doel rekening wordt gehouden. Er zijn geen berekeningen over de wenselijke omvang van deze noodvoorzieningen aanwezig.

5 Bijlage 4, inspraakreacties nrs.: 10, 14, 37, 43, 56, 65, 66, 67, 71, 72 en 81.

In hoeverre zullen in Noord-Holland calamiteiten van elders moeten worden opgevangen? Kunnen afgeschreven installaties 'stand-by' worden gehouden voor calamiteiten? Welke mogelijkheden biedt de VAM?

Bezorgdheid over de gevolgen van calamiteiten klinkt in veel inspraakreacties door[6].

Er wordt te weinig aandacht besteed aan het mogelijke tempo van invoering van de gescheiden inzameling van GFT-afval en het realiseren van de compostering en de afzet van de compost. De uitspraken over de kwaliteit en de afzetmogelijkheden van de uit het GFT-afval verkregen compost geven hierover nog geen duidelijkheid.

De voor gescheiden inzameling noodzakelijke acceptatie en steun van de burger zal nog moeten worden verworven.

Uit verschillende inspraakreacties blijkt dat de verwachtingen hierover in de ontwerp-plannen optimistisch zijn, en dat wezenlijke inspanningen nodig zullen zijn voor het realiseren van gescheiden inzameling in de aangegeven omvang[7].

De noodzakelijke nazorg van stortplaatsen krijgt geen aandacht. Worden hiervoor fondsen gereserveerd? Dit onderwerp wordt wel genoemd in de richtlijnen (pag. 4, par. 6 en pag. 9 van het advies van de Commissie voor de richtlijnen).

De vergelijking tussen de varianten met 1 AVI en 2 AVI's is niet uitgewerkt. De vraag moet worden gesteld of niet de kans bestaat dat nu in een te vroeg stadium en op basis van een onvolledig beeld ten onrechte is gekozen voor 2 AVI's.

Hierbij mag niet worden vergeten, dat door de grote investeringen en de relatief lange levensduur van dergelijke installaties door een dergelijke keuze de afvalbewerkingstructuur wordt vastgelegd voor een veel langere tijd dan de planperiode. In dat kader is het een gemis dat in de ontwerp-plannen geen beschouwingen zijn opgenomen over de ontwikkelingen op langere termijn, wat wel is gevraagd in de richtlijnen.

De kostenfactor is zeer belangrijk voor de verwezenlijking van het afvalstoffenbeleid. Uit een oogpunt van realisering van de doelstellingen van het PAP en daardoor realisering van een steeds beperktere stort en een betere verbranding zijn zaken als gelijkschakeling van tarieven belangrijk. Opvallend is dat slechts wordt gesproken over een uniform verwerkingstarief. Geen aandacht wordt besteed aan vervoerskosten, die door de verschillen in afstand van de bron van het afval tot de verwerkingsplaats zeer uiteenlopend kunnen zijn. Hoewel een nabij gelegen stortplaats duurder kan zijn dan een ver verwijderde AVI, kan het vervoer naar de stortplaats goedkoper zijn.

6 Bijlage 4, inspraakreacties nrs.: 44, 45, 47, 49, 62, 77, 88 en 90.

7 Bijlage 4, inspraakreacties nrs.: 5, 13, 18, 21, 23, 25, 26, 30, 41, 45, 47, 48, 49, 53, 57, 58, 59, 73, 77, 85.

De wens om te komen tot een uniform verwerkingstarief wordt wel uitgesproken, maar wordt niet onderbouwd. Wat is de juridische grondslag daarvan? In de Afvalstoffenwet is aan de Minister van VROM de bevoegdheid gegeven om maximum prijzen voor be-/verwerking vast te stellen voor vergunninghouders niet-gemeenten (art. 41), maar is niet de bevoegdheid aan G.S. gegeven om minimum-prijzen vast te stellen. In de plannen wordt ook niet gesproken over verevening van vervoerskosten. Ten aanzien van de voor de realisering van de plannen essentiële financiële voorwaarden wordt weinig duidelijkheid gegeven, terwijl het slagen van de plannen en daarmee het slagen van een belangrijk onderdeel van het milieubeleid daar wel van afhangt. In enkele inspraakreacties worden over de financiële aspecten opmerkingen gemaakt[8].

- Nulalternatief

Het nulalternatief is nauwelijks uitgewerkt; de beschrijving in de samenvatting van het MER is uitgebreider dan in het eigenlijke MER.

- Het meest milieuvriendelijke alternatief

De Commissie kan instemmen met de wijze waarop het meest-milieuvriendelijke alternatief is uitgewerkt. Alleen de logistieke uitwerking is gebrekkig door een onvoldoende uitgewerkte optimalisatie van de vervoersstromen en te weinig aandacht voor vervoer per trein of schip.

- De stroomschema's

De verschillende alternatieven zijn samengevat weergegeven in een vijftal stroomschema's (pag. 4.29 t/m 4.34).

Gezien de kleine verschillen is het de vraag of, het wel zinvol is om zoveel schema's op te nemen. In de schema's had de omvang van de stromen en de mogelijke spreiding duidelijker kunnen worden aangegeven. Er ontbreekt een aanduiding van de hoeveelheden die in de lucht "verdwijnen" bij verbranden.

Het rapport is zeer optimistisch ten aanzien van de mogelijkheden voor hergebruik van diverse typen afvalstoffen en reststoffen. Dit komt vooral in de stroomschema's tot uiting, in mindere mate in de tekst zelf. Met name de suggestie, die in de stroomschema's wordt gewekt, dat vrijwel de gehele restfracties van composteren en verbranden zullen worden hergebruikt, is verkeerd.

Daarnaast had ook aan de duidelijkheid van de stroomschema's meer aandacht moeten worden besteed, alsmede aan de accuratesse van de cijfers (Zie de opmerkingen in bijlage 5 bij dit advies).

4.6 Te nemen en eerder genomen besluiten (hoofdstuk 5 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven (Wabm art. 41j, lid 1, onder c)

Het is voor het tijdig realiseren van de doelstellingen van het in de ontwerp-plannen geformuleerde beleid van essentieel belang, dat wordt aangegeven welke onderdelen bindend zijn en welke niet. Over de mate van bindendheid ten opzichte van lagere organen, ten aanzien van particulieren, dan wel ten aanzien van de besluiten die activiteiten van die organen of die particulieren betreffen, is in het MER en de ontwerp-plannen niets vermeld. Die mate van bindendheid is van belang voor de doorwerking en realisering van de beleidsdoelstellingen van het plan en daarmee voor de mate en het tempo waarin positieve of negatieve effecten voor het milieu daaruit voortvloeien.

Niet alleen de besluiten die genoemd worden in par. 5.2 zijn van belang, maar ook de consequenties van vergunningen, tariefstelling, notaris, subsidies en goedkeuringen die nodig zijn om het beleid zoals neergelegd in het plan te realiseren. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan autoshredders, mobiele puinbrekers, stortverbod bouw- en sloopafval na 1993, WVO-vergunningen voor installaties, tijdelijke depots granulaat en wijzigingen in sloopverordeningen.

Bij de lijst van later te nemen besluiten wordt de aanleg gemist van eventueel noodzakelijke nieuwe overslaglocaties.

Niet alleen bij de in paragraaf 5.3 genoemde besluiten ten aanzien van concrete vergunningsplichtige activiteiten zal rekening moeten worden gehouden met het plan, ook meer algemene besluiten van gemeenten en/of samenwerkingsverbanden daarvan in de subregio's zullen gebaseerd moeten zijn op het plan. Juist voor dergelijke besluiten is het noodzakelijk, dat het plan aangeeft welke onderdelen wel en welke onderdelen niet bindend zijn. Een vraag hierbij is nog welke rek er zit in het aflopen van de VAM-contracten en de sluitingsdata van de bestaande AVI's.

Hoewel het wellicht vanzelfsprekend lijkt dat het afvalstoffenbeleid en de afvalstoffenwetgeving zullen worden gehandhaafd, is dit helaas niet zo. Er komen -ook in de provincie Noord-Holland- nog steeds illegale stortingen e.d. voor. Illegale handelingen in het kader van afvalstoffen kunnen een zeer nadelige invloed hebben op de kwaliteit van het milieu, zelfs als hun omvang niet groot is. In het MER is te weinig aandacht besteed aan handhaving en aan het opruimen van bestaande illegale situaties en het voorkomen van dergelijke situaties. Met name de sanering van illegale situaties kan op het punt van verwerking van de betrokken stoffen problemen geven.

Daarnaast is de mate van handhaving van groot belang voor de uiteindelijke effecten op het milieu. Een opmerking als op blz. 20 ad. 7.5 in het PAP-2 bouw- en sloopafval waarbij de provincie op het punt van toezicht en controle de verantwoordelijkheid afschuift naar het Openbaar Ministerie is niet verantwoord. Bekend is -uit veel onderzoeken- dat

de resultaten van strafrechtelijke handhaving van het milieubeleid niet goed zijn (zie ook de richtlijnen pag. 8).

Uit een oogmerk van verzamelen van kennis over de werkelijk aanwezige afvalstromen en uit een oogmerk van een betere controle zou een registratie van alle soorten afval en van het vervoer van afval gewenst zijn.

De beschrijving van de reeds genomen besluiten in paragraaf 5.4 is te beknopt. Er wordt niet duidelijk gemaakt welke randvoorwaarden hieruit volgen. Wat is bedoeld met de Bosnota en de Agrarische Nota? Het overzicht in bijlage 5.1 van beperkingen, randvoorwaarden en het daaruit voortvloeiende normatief kader is nuttig en wordt in hoofdstuk 7 ook zinvol gebruikt.

4.7 De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu (hoofdstuk 6 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen (Wabm art. 41 j, lid 1, onder d)

Een manco in dit hoofdstuk is dat het anders is gestructureerd dan de beschrijving van de milieugevolgen in het volgende hoofdstuk. Met name de gegevens over de biotische kenmerken worden daardoor nauwelijks gebruikt.

Een ander gemis is, dat de beschrijvingen algemeen zijn en niet zijn toegespitst op de locaties van de huidige en toekomstige installaties. Daar is wel om gevraagd in de richtlijnen (pag. 4 en 14, par. 6, zie ook pag. 24 van het advies voor richtlijnen van de Commissie).

Dat het MER ook betrekking heeft op het bouw- en slooafval komt in dit hoofdstuk niet tot uiting. (o.a. niet bij geluid en bodemgebruik, waar wel andere installaties worden genoemd).

De verdeling van de beschrijvingen van de bestaande toestand over het MER en de bijlagen is onevenwichtig:

- de bodem en het grondwater worden uitsluitend in de bijlagen beschreven en dan nog globaal, er zijn geen geohydrologische overzichtskaarten en kwetsbaarheidskaarten;
- de luchtkwaliteit staat in detail in het hoofdrapport;
- de ecosystemen staan in detail in het hoofdrapport;
- de visueel-ruimtelijke kenmerken worden zowel in het hoofdrapport als in de bijlagen beschreven. Hierbij valt op, dat in de bijlage staat dat vrijwel geheel Noord-Holland een open landschapsbeeld heeft. Elke

nieuwe structuur breekt dit beeld (B6.11). In het hoofdrapport daarentegen staat dat de afvalstorten, na hun recreatieve inrichting in agrarisch minder interessante gebieden geen conflict opleveren (6.4.2).

Een duidelijk beeld van de huidige en toekomstige stortplaatsen, composteer- en vuilverbrandingsinrichtingen en dus ook van hun geo-hydrologische situatie ontbreekt.

Met name is de situering van de huidige stortplaatsen van belang, omdat deze mogelijk nazorg behoeven en enkele stortplaatsen in gebruik blijven.

De Commissie wil over de beschrijvingen van de verschillende kenmerken het volgende opmerken:

- Abiotische kenmerken

In het MER zijn geen gegevens opgenomen over de bodemstructuur en over het oppervlaktewater. Daar is in de richtlijnen wel expliciet om gevraagd (par. 7.2 pag. 15 en 16).

Wat betreft de luchtkwaliteit ontbreekt een presentatie van de meetgegevens van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit en van het Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium in Amsterdam. Daaraan had overzichtelijk kaartmateriaal met isoconcentratielijnen en enkele tijdreeksen ontleend kunnen worden.

Als normatief kader worden kwaliteitsdoelstellingen, streefwaarden, richtwaarden en grenswaarden gehanteerd. Deze begrippen zijn echter niet toegelicht en veelal is onduidelijk waaraan wordt getoetst. De weergave van de emissies is gebaseerd op achterhaalde (1980) gegevens. Met name over de grote industriële bronnen moeten bij de provincie als vergunningverlener actuelere gegevens beschikbaar zijn. Voor de toekomstige ontwikkeling is de betekenis van de uitbreiding van de Hemwegcentrale, waarvoor een MER is opgesteld, niet uitgewerkt.

- Biotische kenmerken

De beschrijving van de biotische kenmerken is nu gericht op gebieden. Een beschrijving gericht op ecotopen zou nuttiger zijn geweest. Die indeling wordt wel aangehouden in het volgende hoofdstuk.

- Visueel-ruimtelijke en cultuurhistorische kenmerken

Het is een gemis dat de beschrijving van de ruimtelijke kenmerken niet wordt ondersteund door kaartmateriaal.

- Milieurisico's en verkeersveiligheid

Voor de beschrijving van milieurisico's (in par. 6.5) wordt alleen uitgegaan van risico's voor de mens; een bredere benadering ontbreekt.

4.8 Gevolgen voor het milieu (hoofdstuk 7 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidelijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven (Wabm art. 41j, lid 1, onder e)

In dit als kern van het MER te beschouwen hoofdstuk worden wel veel gegevens over emissies en immissies vermeld. De uitwerking daarvan naar werkelijk optredende of te verwachten effecten ontbreekt echter meestal. Er wordt te weinig ingegaan op hinder, schade en gevaar voor de gezondheid als gevolg van de verspreiding van verontreinigingen.

Over de gevolgen van het transport van afvalstoffen wordt te gemakkelijk gesteld dat deze te verwaarlozen zijn ten opzichte van de gevolgen van het totale transport. Ook al zijn de jaarkilometrages niet precies bekend, het moet toch mogelijk zijn om enig zicht te geven op de omvang. Van belang daarbij is ook de vraag in hoeverre lokaal knelpunten zijn te voorzien en hoe de emissie van het transport zich verhoudt tot die van de verbrandingsinstallaties.

De gevolgen voor bodem en grondwaterkwaliteit zijn niet in verband gebracht met de locatiekeuze en de specifieke omstandigheden voor de verschillende bouwstenen. In paragraaf 3 van dit advies is al aangegeven hoe naar de mening van de Commissie op het niveau van het Afvalstoffenplan de beschrijvingen van installaties, locaties en de keuze daaruit kan worden uitgewerkt.

Omtrent het mogelijke bodemgebruik na beëindiging van het gebruik van de diverse bouwstenen wordt maar gedeeltelijk informatie gegeven.

Al eerder is in dit advies benadrukt, dat de beschrijvingen veel verder zouden kunnen worden toegespitst op reeds bekende locaties voor de verschillende bouwstenen. Daarbij had ook kunnen worden ingegaan op te stellen randvoorwaarden voor locaties en op kwetsbare gebieden. Een dergelijke benadering zou ook naar de vele individuele insprekers [9] meer duidelijkheid kunnen geven.

De bezwaren van het storten worden erg gemakkelijk afgedaan, o.a. door te stellen dat de stortplaatsen aan de IBC-criteria[10] voldoen en overigens alle in gunstige gebieden liggen. De emissies in de lucht worden daarentegen breed besproken met voor het doel niet-relevante driedimensionale tekeningen.

9 Zie Bijlage 4, inspraakreacties nrs.: 7, 15, 22, 24, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 42, 46, 50, 52, 64, 68, 69, 74, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 87, 89, 95, 97, 103.

10 IBC-criteria staat voor: Isoleren, Beheersen en Controleren en is een term uit het bodembeschermingsbeleid.

Deze beschrijving sluit niet aan op de vergelijkingstabellen. Uit de beschrijving lijkt te volgen dat de stortplaatsen goed voldoen terwijl toch voor verbranden wordt gekozen. Deze keuze dient derhalve nader te worden onderbouwd.

Bij de ruimtelijke gevolgen wordt niet ingegaan op de inpasbaarheid van de geplande ontwikkelingen in het ruimtelijk beleid van provincie en gemeenten.

De overzichtstabellen van de emissies en immissies roepen nog vele vragen op (zie de opsomming in bijlage 5 bij dit advies).

In de tabellen is niet aangegeven welke leemtes nog bestaan in de kennis over de gevolgen.

4.9 Vergelijking van het voorgenomen beleid met het nulalternatief en het meest-milieuvriendelijke alternatief (hoofdstuk 8 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven (Wabm art. 41 j, lid 1, onder f)

De Commissie stemt in met de methodiek van de voor de vergelijking opgezette drie tabellen.

In de eerste tabel worden doelstellingen van de ontwerp-plannen aangehaald, die daarin echter niet als zodanig worden genoemd. De gepresenteerde doelstellingen zijn onvolledig; zo ontbreken het streven naar een goed milieu en de doelmatigheid als doelstelling en waarschijnlijk de praktische realiseerbaarheid. Het is anders ook niet te verklaren, dat terwijl het meest milieuvriendelijke alternatief voor alle doelstellingen het beste scoort, toch niet is gekozen voor dit alternatief.

Van veel belang is de constatering dat het voorgenomen beleid in deze tabellen als minder goed naar voren komt.

In de kostenvergelijking zijn de transportkosten niet vermeld. Wat zijn de kosten voor verbranden als hergebruik van de compost niet mogelijk is? Welke invloed op de kosten is te verwachten wanneer bij de verbranding apart brandstof moet worden toegevoegd om het verwijderen van brandbare fracties voor hergebruik te compenseren? In hoeverre zijn de kosten voor de verwerking van bouw- en sloopafval meegenomen? Wat is de invloed van de prijsstelling voor het storten van afval en de tariefstelling van de particuliere verwerkers? In hoeverre zullen transport-

kosten de keuze van de verwerkingsmethode beïnvloeden? Opmerkingen tijdens de hoorzittingen geven de indruk dat deze factoren van groot belang zijn voor het verloop van de afvalstromen[11].

4.10 Leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 9 van het MER)

Een milieu-effectrapport bevat ten minste een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens (Wabm art. 41 j, lid 1, onder g)

Het overzicht van leemten in kennis en informatie toont aan dat nog zeer veel onzekerheden bestaan over de voorgenomen activiteit en de mogelijke milieugevolgen. Het is de vraag of gezien deze onzekerheden het nu mogelijk is om tot een afgewogen besluitvorming te komen. Wat gemist is in het MER en meer nog in de ontwerp-plannen, is een beschrijving van de betekenis van deze onzekerheden voor de planvorming.

De Commissie vindt het ook een gemis dat een aanzet ontbreekt voor het op te stellen evaluatieprogramma voor de daadwerkelijk optredende milieu-effecten.

11 Bijlage 4, inspraakreacties nrs: 37, 56 en toelichtingen tijdens de hoorzittingen.

BIJLAGEN BIJ HET
TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VOOR HET ONTWERP-AFVALSTOFFENPLAN NOORD-HOLLAND
1989-1994

(bijlagen 1 t/m 5)

provincie noord-holland

*Ontwerpen voor afvalstoffenplannen
Noord-Holland en milieu-effectrapport
ter visie*

Van 22 augustus tot 25 oktober 1988 liggen voor iedereen ter inzage in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken, alsmede ter provinciale griffie (afd. milieuhygiëne, Florapark 5, Haarlem) van Noord-Holland de volgende stukken:

ontwerp-plan ter verwijdering van huishoudelijk afval c.a. voor de periode 1989-1994 in Noord-Holland;
ontwerp-plan ter verwijdering van bouw- en sloopafval voor de periode 1989-1994 in Noord-Holland;
milieu-effectrapport betreffende beide plannen.

Vóór 25 oktober 1988 kan ieder naar aanleiding van die ontwerpen en dat rapport schriftelijk zijn/haar mening kenbaar maken. Reacties moeten worden geadresseerd aan: Provinciale Staten van Noord-Holland, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

De Statencommissie voor Milieuhygiëne, Energie en Drinkwater houdt vier openbare hoorzittingen over de ontwerp-plannen en het rapport. Die zittingen, waar iedereen mondeling opmerkingen kan maken of vragen stellen, hebben plaats:

betreffende het eerstgenoemde plan (huishoudelijk afval c.a.): op dinsdag 27 september van 14.00 tot 16.30 uur en van 19.30 tot 22.00 uur in het Provinciehuis, Dreef 3 te Haarlem, en op woensdag 5 oktober van 14.00 tot 16.30 uur en van 19.30 tot 22.00 uur in het Regiocentrum, Mauvestraat 163 te Schagen, en

betreffende het andere plan (bouw- en sloopafval): op woensdag 7 september van 14.00 tot 16.30 uur en van 19.30 tot 22.00 uur in Cultureel Centrum De Vest, Canadaplein 2 te Alkmaar, en op dinsdag 4 oktober van 14.00 tot 16.30 uur en van 19.30 tot 22.00 uur in het Provinciehuis, Dreef 3 te Haarlem.

De middagbijeenkomsten zijn bedoeld vooral voor gemeentebesturen en andere instanties. De avondbijeenkomsten worden speciaal voor particuliere bedrijven en personen gehouden.

Eerdergenoemde commissie zal na 25 oktober vergaderen over de ingediende bezwaren. Vervolgens worden de plannen ter vaststelling aan provinciale staten aangeboden (naar verwachting in januari 1989), waarna hun besluit ter goedkeuring aan de Kroon wordt gezonden.

De betreffende stukken zijn tegen kostprijs verkrijgbaar bij: Provinciaal Bestuur van Noord-Holland, Postbus 123, 2000 MD Haarlem (tel. 023-163326 of 163426).

Wilt u meer weten dan kunt u contact opnemen met de Afdeling Milieuhygiëne van de provinciale griffie (tel. 023-163086) of met de Dienst voor de Milieuhygiëne van de provinciale waterstaat (tel. 023-174457/9 resp. 174468).

Inspraakondersteuning.

Als u dat wilt, kunt u voor hulp bij het opstellen van een reactie een beroep doen op nagenoemd instituut, een onafhankelijke instelling die kosteloos assistentie kan verlenen. Bel of schrijf hiervoor naar: Ondersteuningsinstituut Noord-Holland, Kleine Houtweg 32, 2012 CD Haarlem, tel. 023-319130 (vragen naar Peter de Boer of Kees Zwakman).

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

R. J. de Wit, voorzitter.

C. J. N. Verstedden, griffier.

BRIEF VAN HET PROVINCIAAL BESTUUR VAN NOORD-HOLLAND D.D. 16 AUGUSTUS 1988

provinciehuis

postbus 123
2000 MD Haarlem
dreef 3
2012 HR Haarlem
tel. 023 - 16 99 33
telex 41736 pbnh

datum
afdeling/nummer
inlichtingen bij
onderwerp

telefax 31 44 82

provinciaal bestuur van noord-holland

De Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

VERZONDEN 16 AUG. 1988

12 juli 1988

2B/204

de heer Van der Kroft

milieu-effectrapportage provinciaal plan ter verwijdering van
huishoudelijk afval c.a. en van bouw- en sloopafval.

Geachte commissie,

Hierbij zenden wij u - in tienvoud - het ontwerp-plan ter verwijdering van huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en ziekenhuisafval voor Noord-Holland, het ontwerp-plan ter verwijdering van bouw- en sloopafval voor Noord-Holland en het op beide plannen betrekking hebbende milieu-effectrapport (MER). Genoemde planontwerpen en het MER liggen in de periode van 22 augustus tot 23 oktober a.s. ter visie. Voor nadere informatie hieromtrent verwijzen wij naar de bijgaande bekendmaking.

Ingevolge artikel 41z, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne verzoeken wij u ons vóór 23 november 1988 van advies te dienen over de inhoud van het MER. De in het kader van de onderhavige procedure aan provinciale staten te zenden reacties alsmede verslagen van de te houden openbare zittingen zullen wij u zo spoedig mogelijk doen toekomen.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingestompt	18 AUG. 1988
Nr:	1109-88
Dossier:	146-61 Sc/Re

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

griffier.

voorzitter.

Bereikbaarheid per
openbaar vervoer.

Vanaf station
Haarlem buslijnen 1, 2,
3, 71, 72, 92 en 93 van
de NZH en de lijnen
140, 174 en 176 van
Centraal Nederland.
Buslijnen 4, 8, en
90 NZH, halte
Tempeliersstraat.

41 bijlagen

Verzoeken bij beantwoording datum, afdeling, nummer en onderwerp nauwkeurig aan te halen.

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN
DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage die het onderhavige toetsingsadvies over het milieu-effectrapport ten behoeve van de herziening van het Provinciaal Afvalstoffenplan-I voor de Provincie Noord-Holland heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van ir. K.H. Veldhuis.

In de werkgroep hebben verder zitting:

- dr.ir. D.E. Boas-Vedder te Rotterdam
- prof.ir. L.J. Brasser te De Lier
- mr. C. Lambers te Opende
- prof.dr.ir. E.M.M.G. Niël te Maastricht
- drs. J.W. Stellingwerff te Boskoop
- dr. H.E. van de Veen te Terwolde

Ir. R. Rense treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES

nr.	Datum	Persoon of instantie	Datum van ontvangst Cmer
1.	07-09-88	Hoorzitting b.s.a. Alkmaar, middag	13-10-88
1.a		Werkgroep Boekelermeer, mevrouw Oosters	
1.b		Gemeente Hoorn, de heer van den Lee	
1.c		HWZ, de heer Bos	
2.	07-09-88	Hoorzitting b.s.a. Alkmaar, avond	
2.a		Werkgroep Boekelermeer	
3.	13-07-88	Gemeente Zaanstad	
4.	24-08-88	Verpleeghuis Overspaarne	
5.	26-08-88	Stichting Werken aan Milieu te Hilversum	
6.	06-09-88	Federatie van Schippersbonden te Rotterdam	
7.	14-09-88	J.A. Grundel te Alkmaar	
8.	20-09-88	Gewest Gooi en Vechtstreek te Huizen	
9.	19-09-88	Huurdersvereniging "Aert de Gelderlaan e.o." te Alkmaar	
10.	19-09-88	Feep van der Heiden, Containerservice te Blaricum	
11.	20-09-88	Vrije Universiteit te Amsterdam	
12.	27-09-88	Gemeente Haarlem	
13.	27-09-88	Stichting Energiebesparing te Huizen	
14.	28-09-88	Icova te Amsterdam	
15.	27-09-88	A.M. Louwe te Alkmaar	
16.	29-09-88	Gemeente Warmenhuizen	
17.	30-09-88	Woongemeenschap van Ouderen "De Boogerd" F. Triesscheijn te Hoorn	
18.	22-09-88	Afvalverwerkingsinrichting Amsterdam-West te Amsterdam	
19.	21-09-88	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland te Purmerend	
20.	04-10-88	Gemeente Castricum	
21.	04-10-88	Gemeente Zaanstad	
22.	04-10-88	Fam. C. Fillekes en Fam. J.M. Amiabel te Alkmaar	
23.	04-10-88	Gemeente Den Helder	
24.	04-10-88	A.H. Hoogland te Heiloo	
25.	04-10-88	Gewest Zuid-Kennemerland	
26.	04-10-88	Gemeente Heemskerk	
27.	04-10-88	Gemeente Langedijk	
28.	27-09-88	Hoorzitting Haarlem, middag	
28.a.	27-09-88	Gewest Zuid-Kennemerland en gemeente Haarlem, De heer Koeyer	
28.b.	27-09-88	Vrije Universiteit Academisch Ziekenhuis, Dienst voor Veiligheid en Milieu, de heer van Alphen te Amsterdam	
28.c.	27-09-88	Icova, de heer Pijper	

29. 27-09-88 Hoorzitting Haarlem, avond
- 29.a. 27-09-88 Stichting Energiebesparing Huizen, mw. De Vletter
en dhr. Otto te Huizen
- 29.b. 27-09-88 Firma Rutte, dhr. Van Gellekom
- 29.c. 27-09-88 N.V. Luchthaven Schiphol, dhr. Klaver
30. 12-10-88 Stichting Werken aan Milieu te Hilversum 28-10-88
31. 13-10-88 Cobeton te Schiphol
32. 15-10-88 H.J. van Uden te Alkmaar *
33. 15-10-88 W.M. Neurdenburg te Alkmaar **
34. 15-10-88 F.J. Verhaar te Alkmaar**
35. 14-10-88 Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland te Den Haag
36. 15-10-88 W. van Donge te Alkmaar *
37. 12-10-88 Vereniging van Containerbedrijven Noord-Holland te
Heemstede
38. 15-10-88 P.J. Oosterbaan te Alkmaar **
39. 15-10-88 H.C. Dekkers te Alkmaar **
40. 15-10-88 Chu Kuang te Alkmaar
41. 14-10-88 Gemeente Velsen
42. 24-10-88 Stop Vuilverbranding te Alkmaar 31-10-88
43. 24-10-88 J.B. Rutte BV te Amsterdam
44. 24-10-88 Gemeente Uitgeest
45. 25-10-88 Gemeente Wieringermeer
46. 24-10-88 Comité Stop Vuilverbranding Alkmaar te Alkmaar 07.11.88
47. 24-10-88 Samenwerkings Orgaan Westfriesland te Hoorn
48. 20-10-88 Vereniging Leefmilieu Het Gooi, De Vechtstreek en
Omstreken te Hilversum
49. 17-10-88 Gemeente Beverwijk te Beverwijk
50. 23-10-88 Mw. M.T. Kentes te Alkmaar
51. 22-10-88 Aktiegroep Tegengif te Amsterdam-Nieuwendam
52. 22-10-88 J.C. Louwe te Alkmaar
53. 21-10-88 Milieudefensie te Den Helder
54. 20-10-88 Ver. Leefmilieu Het Gooi, De Vechtstreek en omstreken
te Hilversum
55. 20-10-88 Zie hierboven.
56. 24-10-88 Nederlands Verbond van Ondernemers in de Bouwnijver-
heid te Alkmaar
57. 24-10-88 Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in
Noord-Holland te Amsterdam
58. 22-10-88 Frakties D'66 te Hoorn en Wognum
59. 24-10-88 Wethouder Gemeentewerken en Milieu, dhr. Th. van
Sloten, Stadsdeel Amsterdam-Noord te Amsterdam
60. 21-10-88 Vereniging van Noordhollandse gemeenten te Wormer
61. 20-10-88 Stichting Milieucentrum Amsterdam te Amsterdam
62. 19-10-88 Nederlandse Vereniging van Reinigings Directeuren,
afdeling Noord-Holland te Hoorn
63. 24-10-88 Landbouwschap; Gewestelijke Raad voor Noord-Holland
te Haarlem
64. 21-10-88 Fam. C. Pepping te Alkmaar
65. 21-10-88 LUTE BV aannemings- en transportbedrijf te Beverwijk
66. 21-10-88 J.C. Fokker, Aannemersbedrijf bv te Bussum
67. 19-10-88 Vorstman c.s. advocaten te Amsterdam
68. 15-10-88 dhr. Van Rosmalen te Alkmaar

69. 15-10-88 dhr. Heiloo te Alkmaar
70. 18-10-88 Hoogovens IJmuiden te IJmuiden
71. 21-10-88 N.V. Luchthaven Schiphol te Schiphol
72. 20-10-88 Belangenvereniging Recycling bouw- en sloopafval te Houten
73. 19-10-88 Amstelland-Meerlanden Overleg te Hoofddorp
74. 20-10-88 Buurtvereniging Omval te Alkmaar
75. 20-10-88 Gemeente Oostzaan te Oostzaan
76. 20-10-88 Gemeente Schoorl
77. 21-10-88 Gemeente Schagen
78. 21-10-88 Gemeente Huizen
79. 20-10-88 S. Louwe te Alkmaar
80. 21-10-88 dhr. De Groot te Alkmaar
81. 21-10-88 Transclean, transport en verwerking van bedrijfsafval te Haarlem
82. 20-10-88 dhr. P. Nieuwendijk te Alkmaar
83. 20-10-88 dhr. Tolsma te Heiloo
84. 20-10-88 Vereniging voor Volkshuisvesting Alkmaar
85. 20-10-88 Gemeente Anna Paulowna
86. 14-10-88 K. Louwe te Alkmaar
87. 20-10-88 mevr. Hoebe te Alkmaar
88. 20-10-88 Staatstoezicht op de volksgezondheid te Haarlem
89. 20-10-88 dhr. Geerling te Heiloo
90. 20-10-88 Gemeentebestuur te Purmerend
91. April 88 Een vinger in de pap, Contact Milieubescherming Noord-Holland
92. 20-10-88 Contact Milieubescherming Noord-Holland te Zaandam
93. 19-10-88 Gemeente Callantsoog
94. 19-10-88 Gemeente Amsterdam
95. 15-10-88 dhr. P. Oosterpaan te Alkmaar
96. 14-10-88 Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland te Den Haag
97. 15-10-88 dhr. W. van Donge te Alkmaar
98. 15-10-88 dhr. H. van Uden
99. 15-10-88 dhr. W. Neurdenburg te Alkmaar
100. 15-10-88 dhr. Verhaar te Alkmaar
101. 13-10-88 Cobeton te Haarlem
102. 12-10-88 Stichting werken aan milieu te Hilversum
103. 12-10-88 Vereniging van Container Bedrijven Noord-Holland te Heemstede
104. 28-10-88 Ministerie van Landbouw en Visserij te Haarlem

* en ** = identiek

BIJLAGE 5

OPMERKINGEN OVER DETAILS

Opmerkingen bij deel 1 van het MER

* Er ontbreekt een begrippenlijst en een lijst van gebruikte afkortingen.

ad 2 Samenvatting

* Tabel 1, pagina 2.6

- In de kop is vermeld "Afval in honderdduizenden tonnen" in plaats van duizenden.

- Er ontbreekt een toelichting bij "export"

- De hoeveelheid huishoudelijk afval in de huidige situatie wordt aangegeven als 1.418.000 ton/jaar terwijl eerder sprake was van 1.236.000 ton/jaar (pag. 2.1).

* Overall is "ug" in plaats van "µg" gezet, behalve in tabel 4.15 van de bijlagen.

* In tabel 2.7 is * een onderwerp-aanduiding en tegelijk een voetnoot. In andere tabellen komen x, xx en xxx voor; wat betekenen ze?

* In paragraaf 2.6 staat tabel 1. In 2.7 staan tabel 2.7 t/m 2.11, graag uniform nummeren, waar zijn tabel 2.1 t/m 2?

* Naast * en x komen ook rangorde 1, 2, 3, 4 voor in de tabellen 2.10 en 2.11 en aard resultaat 1, 2, 3 in tabel 2.7.

* In tabel 2.9 is een maximaal jaargemiddelde gegeven. Het maximum zal dus op de plaats (in de ruimte) slaan, niet in de tijd. Is iets over maxima in de tijd te zeggen, want die geven eventueel hinder?

* De meeste van deze opmerkingen komen onder hoofdstuk 7 en 8 terug.

ad 3 Doel

* De nummering van de tabellen is verwarrend. Er is een tabel 3.1 op pag. 3.4, op pagina 3.7 en in deel 2. Ook de volgorde van de tabel-nummers is verwarrend, 3.4 ontbreekt en in 3.1 op pag. 3.4 zijn de sterretjes weer voetnoten. Er is geen figuur 3.1, maar wel 3.2 en 3.3.

* Figuur 3.3: slecht leesbaar door te kleine letter; vergelijk 3.2.

ad 4 De stroomschema's (par. 4.2.4)

* Voor de huidige situatie wordt uitgegaan van 1.418.000 ton huishoudelijk afval c.a. terwijl in het ontwerp-plan 1.263.500 ton wordt genoemd.

- in 4.2.4.1 rechtsonder: storten: 685 = 205 + 580?

- in hoeverre worden restfracties van het bouw- en sloopafval verbrand? Niet opgenomen in de schema's, wel in het ontwerp-plan.

- waardoor zijn de hoeveelheden puin en hout in het hoge scenario kleiner dan in het lage?

- in 4.2.4.1: gescheiden inzameling 323 in plaats van 423.

ad 7 Gevolgen voor het milieu

Tabel 7.4.1: emissies

* Zonder toelichting wordt gesteld dat de emissies van stortgas en van stof bij puinbrekers niet bekend zijn.

* De vuillast naar het oppervlaktewater is niet toegelicht.

- * De betekenis van de kruisjes is niet vermeld.
- Tabel 7.4.2: immissies
- * Voor SO₂ en Cl zijn bij het voorgenomen beleid lagere waarden vermeld dan in tabel 7.5
 - * De gevolgen voor de compartimenten bodem en water zijn niet beschreven.

ad 8 Vergelijking

- * In tabel 8.1 komen de sterretjes weer als onderwerp-aanduiding en als voetnoot.
- * In tabel 8.3 ontbreken bij de milieuc compartimenten weer water en bodem. Bij het ruimtebeslag zijn de overslaginstallaties gemist.

ad 9 Leemten in kennis

- * Is 15) een echte leemte? Wat kunnen het Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium en MT-TNO hiervan zeggen?

Opmerkingen bij deel 2 van het MER

- * De bijlagen bij het MER (deel 2) zijn niet voorzien van een inhoudsopgave.

B4

- * Tabel 4.7.a. op pag. B4-33 is slecht leesbaar. Hoe zijn de tabellen 4.7a en 4.7b ontstaan?
- * In tabel 4.10 op pag. 4.39 is de tekst in de kop verschoven, waardoor verwarring tussen voorschriften en garantiewaarden ontstaat.
- * Er staat niet waar het voorschrift "in tabel 4.10 vandaan komt". Het komt uit de TA LUFT 1986 (staat wel in de samenvatting), maar de meeste lezers zullen denken dat het een Nederlands voorschrift is.
- * RDF = refuse derived fuel, deze verklaring van de afkorting ontbreekt.

B5

- * Voor de richtlijnen "verbranden" en "van saneren tot beheersen" wordt naar de literatuur verwezen. Maar de literatuur van B5 ontbreekt.
- * "Verbranden" staat wel genoemd in tabel 5.1 op pag. B5.8. Daar staat ook TA LUFT 1986.

B6

- * tabel 6.1 op pag. B6.5 is ontleend aan Anoniem, zonder literatuuraanduiding. Het komt (zie pag. L6.1) uit de rapporten van de Emissieregistratie. Men kan beter naar ERL nr. 3 verwijzen.

B7

- * Een goed overzicht van de emissies van de vuilverbrandingsinstallaties. Informatie over andere bronnen b.v. transport naar de installaties of een stort ontbreekt. Er staat wel literatuur opgevoerd op de pagina's L7.1 en L7.2.